

JUDAISMUS a SIONISMUS

Marek Čejka

SIONISMUS

- sionismus je novodobý židovský nacionalismus, který se konstituoval až v druhé polovině 19. století.
- nemá tisíciletou historii jako judaismus a je to spíš politický pojem
- Základy sionismu položili myslitelé jako *Moses Hess (1812–1875)*, *Leo Pinsker (1821–1891)*, *Theodor Herzl (1860 – 1904)* a další, kteří sice byli etničtí Židé, ale sekularizovaní
- ti chápali sionismus hlavně jako ideu a praktický plán, který má pomoci ochránit Židy před evropským antisemitismem
- první sionisté byli nezářídka levicově zaměření pokrokaři s vlažným vztahem k víře svých předků
- sionistou může být nejen Žid, ale každý člověk, který sympatizuje s jeho programem (křesťanský sionismus)

OPOZICE vůči SIONISMU

- sekularismus sionistů představoval pro mnoho hluboce věřících Židů nebezpečnou herezi a rouhání.
- až do doby Holocaustu tak většina věřících Židů sionismus odmítala
- jejich výklad posvátných textů jim přikazoval předčasně neusilovat o ukončení židovského exilu (*Galutu*) ale trpělivě vyčkávat na příchod Mesiáše a nechat obnovu židovského království na Jeho vůli
- součástí tohoto přístupu bylo i odmítání podrobování biblické Zemi izraelské za pomoci síly
- nacionalistické vášně sionistů, vyzbrojování se, boj o půdu s Araby ztělesňovaly pro věřící Židy rebelii proti Boží vůli

Rabín *Josef Samuel Bloch* (1850–1923)

*„Sionismus je falešný mesianismus,
v němž byl Bůh, Tóra a její přikázání
nahrazeny falešnými modlami
nacionalismu a socialismu.“*

rabín Joel Teitelbaum ze Satmaru (1887-1979)

Kniha „Vajoel Moše“

Kniha se dělí na tři části:

- *Maamar šaloš ševuot* (Pojednání o třech přísahách)
- *Maamar jišuv Erec Jisrael* (Pojednání o osídlení Země Izrael)
- *Maamar lašon ha-kodeš* (Pojednání o svatém jazyce)

V knize jsou vysvětleny všechny Teitelbaumovy praktické postoje:

- například zákaz pro Židy volit do Knesetu,
- přijímat finanční podporu od izraelské vlády
- přijmout izraelské občanství skrze „právo návratu“.
- deklarována „ideologická válka proti sionistické vládě“.

Kniha interpretuje **tři přísahy**, což je součást talmudického traktátu Ketubot 111a. Ty jsou platné v dobách před příchodem Mesiáše, tedy i dnes. Dvě jsou určené pro Židy a jedna pro Nežidy:

- 1. *Židé nemají přicházet do Svaté země společně a silou*
- 2. *a nemají se bouřit proti jiným národům,*
- 3. *aby je národy světa příliš nezotročovaly.*

Další významné rabínské authority proti sionismu

r. Weissmandl

r. Sonnenfeld

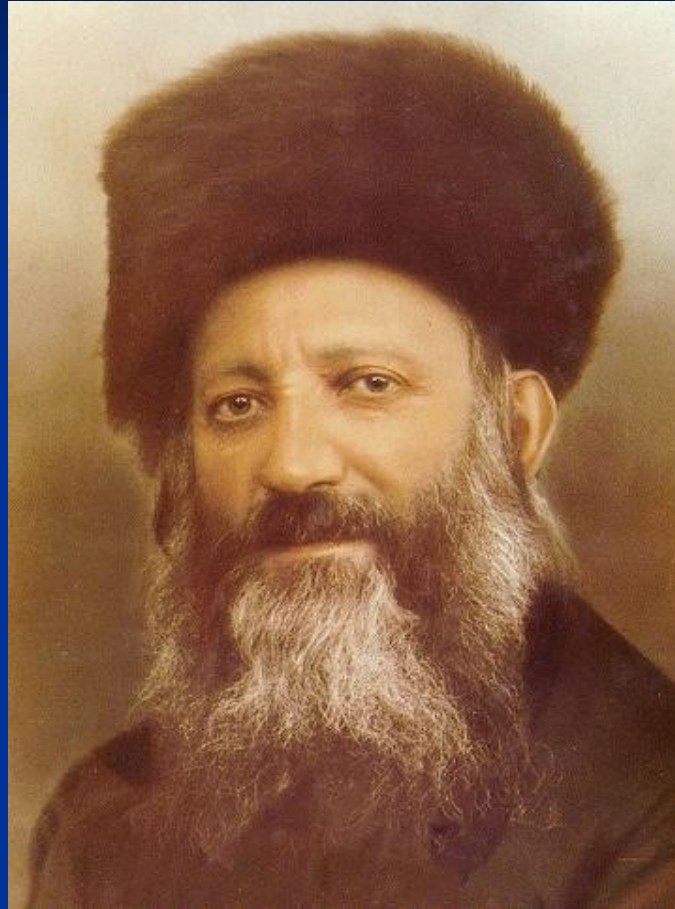

J. I. De Haan

NÁBOŽENSKÝ SIONISMUS

- V první pol. 20. stol. krystalizuje uvnitř judaismu nový náboženský proud
- NÁBOŽENSKÝ SIONISMUS se pokusil propojit sekulární myšlenky sionismu s ortodoxním judaismem.
- Židovské náboženství se tak sloučilo s politickou ideologií (podobně jako u některých proudů islamismu nebo v křesťanství)
- Za jeho hlavního protagonistu je označován rabín *Jicchak Avraham Kook*.

Jicchak Avraham Kook (1864 – 1935)

„...Není pochyb o tom, že toto velké hnutí (sionistické) je „počátek Vykoupení“ které již brzy přijde, a to ještě během našich dní. A pro náš lid a pro naše Boží města musíme být silní.“

Série knih Orot („Světla“)

- Pojednává o roli národa Izraele při vykoupení světa a jakou úlohu v tom hraje Země Izraelská.
- Rabi Kook zde vysvětluje, že ke správnému pochopení národa Izraele lze dojít pouze, pokud člověk rozpozná ústřední roli Země Izraelské pro židovský národ.
- Své teze rabi Kook často podporuje kabalistickými úvahami o duchovním významu Země Izraelské.
 - *„Člověk může prožít nejvyšší úroveň svatosti a duchovní jedinečnosti Země izraelské pouze prostřednictvím studia skrytého významu Tóry.“*
 - *„Z kabalistické literatury vychází představa, že hebrejská písmena jsou jakoby atomy či stavební bloky duše. Jestliže Žid přesídlí do Země Izrael, pak malá individuální písmena jeho duše vzrostou a stanou se nezměrnými písmeny celého židovského národa.“*
 - *„Duše každého Žida je propojena se všemi ostatními dušemi židovského národa. Jestliže třeba jen jeden Žid touží po Zemi izraelské, má to hluboký a mnohonásobný dopad na celý židovský národ. Boží milosrdenství je probuzeno a národ se poněáhlu začíná vracet do své domoviny.“*

- Kook spatřoval v osidlování biblického území sionisty a některých dalších politických jevech své doby (např. v Balfourově deklaraci – 1917) projev Boží vůle.
- Kookovo učení ovlivnilo některé „modernistické“ ortodoxní Židy
- Kookovo učení rozvinul jeho syn *Cvi Jehuda Kook*

Cvi Jehuda Kook (1891–1981)

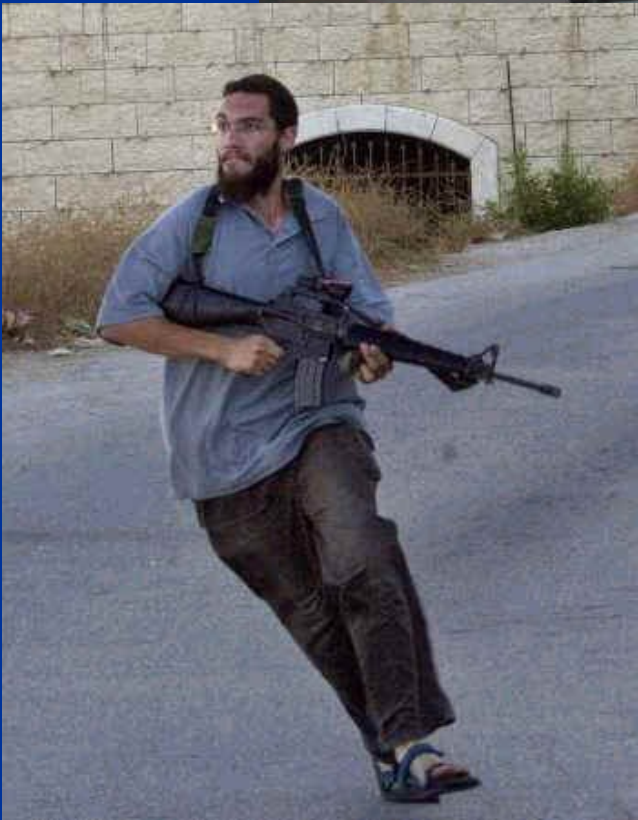
TORAT ERETZ YISRAEL

The Teachings of HaRav Tzvi Yehuda HaCohen Kook

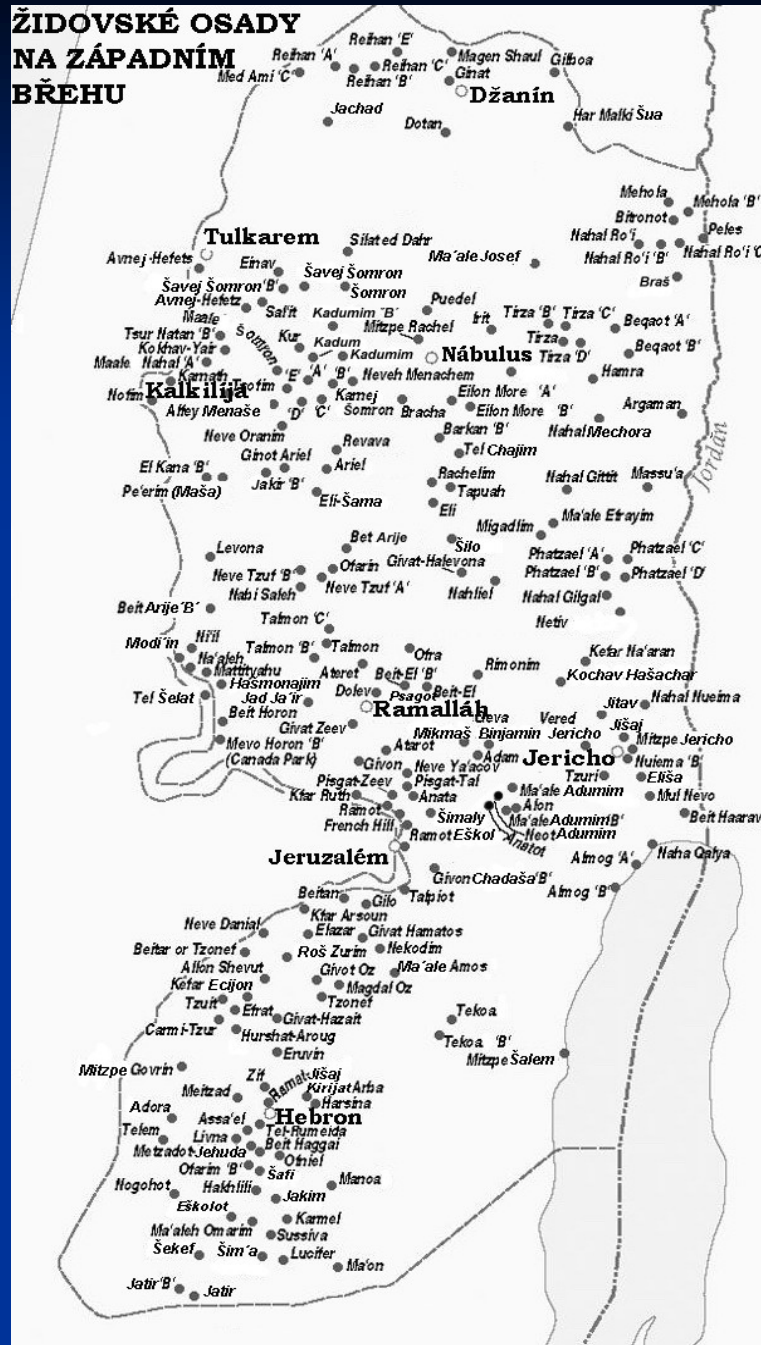

Commentary by HaRav David Samson

- Kook mladší doplnil teologické učení svého otce o transcendentní interpretace dalších politických jevů
- velký význam přikládal hlavně šestidenní válce z r. 1967, kdy Izrael obsadil rozlehlá území, která Kook ml. považoval za další součást návratu biblické židovské domoviny.
- Kook ml. je považován za duchovního otce náboženských židovských osadníků a s nimi spojeného hnutí *Guš Emunim*.

ŽIDOVSKÉ OSADY NA ZÁPADNÍM BŘEHU

Situace po r. 1945

- Mnoho nesionistických Židů bylo zavražděno v průběhu Holocaustu
- Přeživší antisionističtí Židé považovali Holocaust za Boží trest za sionismus
- Část přeživších zbožných Židů se stala k sionismu více kompromisními, případně se přímo stali příznivci náboženského sionismu

Pragmatismus

- Většina ultraortodoxních Židů (*charedim*) v současném Izraeli se za sionisty nepovažuje (odmítají např. sloužit v Izraelské armádě)
- ve skutečnosti ale většina z nich sionismu využívá
- volí „své“ strany do izraelského parlamentu a ovlivňují izraelskou politiku, pobírají státní sociální podporu atd.
- Veřejně či skrytě se snaží dodat Izraeli teokratický charakter – konflikt se sekulární většinou Izraelců – napětí ve společnosti

Neturej Karta

- antisionistická skupina, která vznikla v r. 1938 a působí dodnes
- odmítá jakékoliv kompromisy se sionismem
- odmítá uznat legitimitu současného Státu Izrael, neboť ho považuje za heretický.
- základ jejího členstva tvoří několik stovek rodin nejradikálnějších charedim v Izraeli a aktivisté v USA a ve Velké Británii.

כי נשמו א"ל

כניעה! הצלתינו בגלות

SURRENDER Is The Torah Solution!

אין ציונות! אין שפיכות דמים! No Zionism! No Bloodshed!

لا للصهيونية! لا لإرأقة الدماء!

V 50. letech byl jedním z nejznámějších členů
Neturej Karta její spoluzakladatel
rabín *Amram Blau* (1890–1978)

Moše Hirsch (1930)

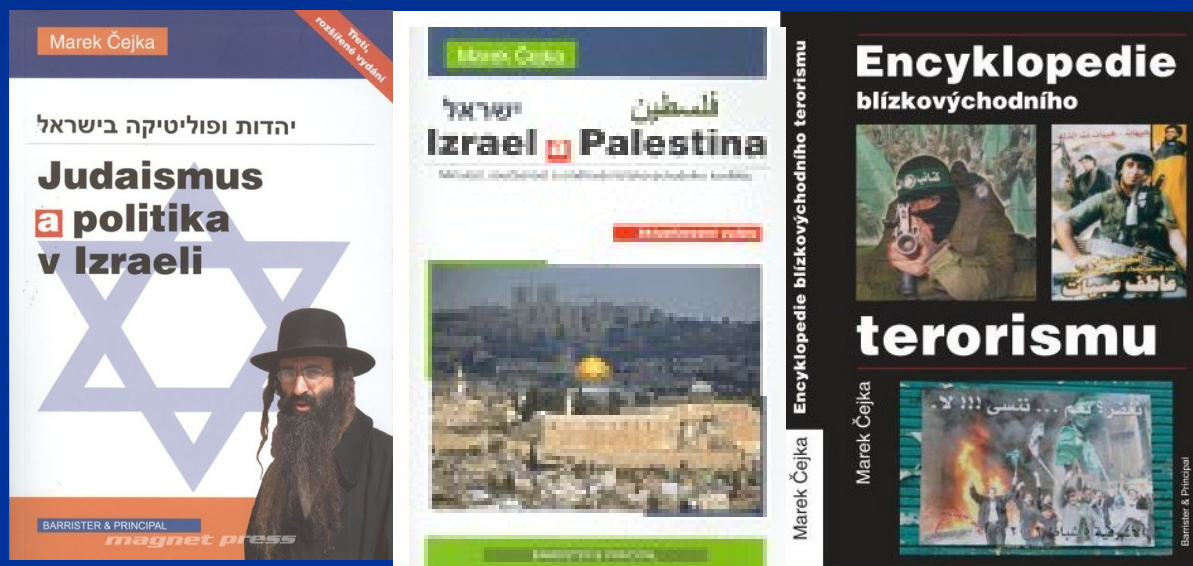

Aktivity Neturej Karta

- Přestože má Neturej Karta celkově jen relativně malý počet stoupců, získala si mezi izraelskou komunitou charedim širší podporu např. svými protesty proti porušování šabatu
- Mimo Izrael je známá také svými kontroverzními aktivitami – pálením izraelských vlajek, protesty proti návštěvám izraelských politiků, demonstracemi atd.
- NK má své pobočky mj. v USA, Kanadě a Velké Británii
- Stoupcenci Neturej Karta komunikují také s *Hamásem* a *Hizballáhem* a jsou proti jakémukoliv vypuzování Arabů z jejich domoviny.
- www.netureikarta.org

*Marek Čejka (1975) vystudoval právo a politologii. Mnohokrát navštívil Blízký východ a v letech 2001–2002 absolvoval stáž na Hebrejské univerzitě v Jeruzalémě. Zabývá se mj. přednáškovou činností a je autorem knih *Judaismus a politika v Izraeli* (2002, 2009), *Izrael a Palestina* (2005), *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu* (2007)*

Knihy je možné se slevou objednat přes stránky:
blizky-vychod.blogspot.com